

egyaránt sújtja a szocializmus Janus-arcú „híveit”, önző haszonlesőit, s azokat, akik e haszonlesést érvényesülni engedik (*Rokonok, Sziámi ikrek*). E „kállai kettőt” járók mellett a valóságismeret nélkül ítélkező embereket állítja kedvvel pellengérré (*Alföld: — Nahát!, Értekezleten*). Szatíráinak értékét növeli, hogy mind a célpont megválasztása, mind a célzás jó érzékkel történik: nem lövöldöz ágyúval verebre, és minden találatát eltalál.

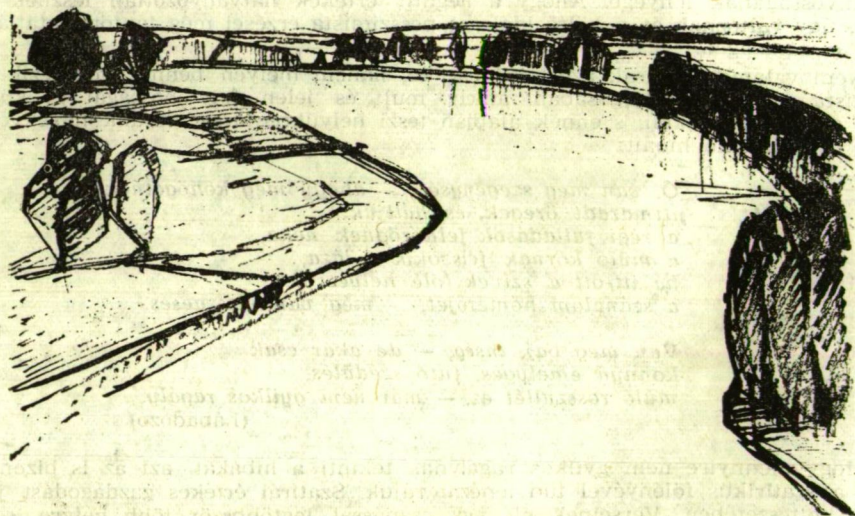
Előbbi kötetei alapján szokás volt Vácit egyoldalúan az érzelmek költőjének elkönyvelni. A *Szegények hatalma* ebben a vonatkozásban is nagy előrelépést jelent. Nem úgy, hogy az érzelmi jelleg csökkent az értelmi javára, hanem a gondolatosság emelkedett fel magas színvonalra. A fő ok ebben is a marxista tudatosság, a dialektikus történet szemlélet elmélyülése. Ennek birtokában írhatta meg Váci azokat a nagy verseket, amelyeket a kritika — joggal — a szintézis-versek összefoglaló névvel jelöl (*Szabadság! Tégy gazdaggá minket!*, *Miránk hasonlits, kommunizmus!*, *Méltó hatalmat, Szimfónia, Edes Hazám.*)

Váci ezekben a versekben tudatosan József Attila nagy szintézis-költeményeinek folytatójaként lép fel. Kommunista eszmeiségében, nagy igényű gondolatosságában egyaránt, de egyes szándékos formai megoldásaiban is. Az *Edes Hazám* címe és mottója félreérthetetlenül erre utal. A *Szabadság! Tégy gazdaggá minket!* és a *Méltó hatalmat* intonálása és versépítése jellegzetesen József Attila-i: egy érzéki-szemléleti képből kiindulva halad a mind átfogóbb érvényű gondolati általánosítás felé. A *Méltó hatalmat* versezdeése még ezen túl is konkrétan az *Elégia* indításához hasonlít. „A Mindenséggel mérd magad!” sort Váci változatlan formában beilleszti egyik versébe, a „Jöjj el, szabadság! Te szülj nekem rendet” verssor pedig — nagyon művészien — így módosul:

*Segítségédért hangosan kiáltok —
szabadság! — Tégy gazdaggá minket!*

Egy alaposabb elemzés nyilván még több formai rokonvonást is fel tudna fedezni a két költészet közt. De már ezek is világosan mutatják, hogy Váci legújabb kötetében tudatosan a nagy magyar líra legelőbb hagyományához nyúl vissza. Ezt a kapcsolatot formailag is érzékelteti, anélkül, hogy formájában utánozná József Attilát.

A *Kelet felől* c. válogatás — legalábbis külsőleg — lezár egy pályaszakaszt Váci költészetében. A fejlődés eddig gyors és meredek ívű volt. A csúcspont, a *Szegények hatalma* tartalmazza a további emelkedés nagy lehetőségeit, és Váci Mihályban minden adottság megvan ahhoz, hogy a lehetőség valósággá váljon.

Kosztá Rozália: A Tisza Tokajnál